

Právní výklad k zákonnému zmocnění odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce, o zřízení a zrušení obecní policie a stanovení podrobností o stejnokroji a jeho nošení

Obecní policie je orgánem obce, který zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví zákon. Úkoly obecní policie plní v obcích, které jsou městy nebo statutárními městy, a v hlavním městě Praze městská policie. Tento orgán zřizuje a zrušuje zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou. Zřízení a zrušení obecní policie oznamuje obec písemně do 15 dnů ode dne přijetí takového rozhodnutí Ministerstvu vnitra. Obec, která obecní policii nezřídila může s obcí, která tak učinila, uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude obecní policie plnit své úkoly na území této obce.

Zmocnění k vydání obecně závazné vyhlášky obce jsou obsažena v ust. § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“). Citované zmocnění umožňuje obcím, aby **obecně závaznou vyhláškou** zřídily či zrušily obecní policii.

Rozhodování o zřízení a zrušení obecní policie je vyhrazenou pravomocí zastupitelstva obce, které rozhoduje formou obecně závazné vyhlášky (pouze na základě usnesení zastupitelstva nelze obecní policii zřídit).

Obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona:

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,*
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,*
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,*
- d) se podílí v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,*
- e) se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,*
- f) se podílí na prevenci kriminality v obci,*
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,*
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,*
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.*

Obecní policii řídí starosta, případně jiný člen zastupitelstva obce pověřený tímto orgánem, jenž jedná jménem obce i v pracovněprávních vztazích strážníků.

Obsah vyhlášky, již se zřizuje obecní policie bude velmi stručný, protože jejím smyslem není určovat náplň činnosti obecní policie, daný zákonem, ale jde pouze o formální akt zastupitelstva, jímž je obecní policie zřízena nebo zrušena. K provedení zákona o obecní policii byla vydána vyhláška Ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., která stanoví odborné předpoklady strážníka, způsob jejich ověřování, postup při vydávání osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů strážníka a také jednotné prvky stejnokrojů strážníků a označení motorových vozidel obecní policie. Zároveň bylo zrušeno výslovné zákonné zmocnění ke stanovení podrobností stejnokroje (výstrojního předpisu) obecní policie formou obecně závazné vyhlášky.

Stejnokroj nesmí být zaměnitelný se stejnokrojem příslušníků ozbrojených sil a sborů a dalších sborů nebo organizací zřízených zvláštními zákony. Stejnokroje strážníků a označení motorových vozidel obecní policie musí obsahovat jednotné prvky, které stanoví Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii. Proto lze říci, že zrušené zákonné zmocnění obce ve věci obecně závazné vyhlášky o podrobnostech stejnokroje strážníků obecní policie a o jeho nošení se týkalo převážně nošení uniformy, zatímco vnější úprava stejnokroje obecně závaznou vyhláškou může vlastně řešit jenom střih, tvar pokrývky hlavy a případné hodnotní označení, když barva a jednotící prvky uniforem jsou již dány podzákonným předpisem, vzor služebního odznaku pak přímo zákonem (jeho přílohou).

Obec není oprávněna v obecně závazné vyhlášce upravovat otázky řízení obecní policie, pravomoci, oprávnění a povinnosti strážníků obecní policie, vnitřní organizační záležitosti obecní policie. Současně je třeba zdůraznit, že obecně závazná vyhláška o zřízení, příp. o zrušení obecní policie se omezuje pouze na konstatování, že se obecní policie zřizuje, příp. zrušuje. Zároveň však není vyloučeno jednou obecně závaznou vyhláškou upravit zřízení obecní policie a současně podrobnosti stejnokroje strážníků obecní policie a podrobnosti o jeho nošení.

Účinností novely zákona o obecní policii zaniklo od 1.1.2009 výslovné zákonné zmocnění pro vydávání obecně závazné vyhlášky, kterou obec mohla stanovit podrobnosti o stejnokroji a jeho nošení. Dle recentní judikatury Ústavního soudu není k vydávání obecně závazné vyhlášky zapotřebí výslovného zákonného zmocnění, pokud se upravují otázky spadající do samostatné působnosti obce. Tím je i oblast obecní policie. Pokud obec upravila nebo upraví v rámci obecně závazné vyhlášky i podrobnosti o stejnokroji obecní policie a popř. i podrobnosti jeho nošení, nepřekračuje meze samostatné působnosti ani samostatné působnosti nezneužívá. Lze tak uzavřít, že i nadále bude moci obec upravit

obecně závaznou vyhláškou podrobnosti o stejnokroji, jakož i o jeho nošení. I nadále by se však neměla odchylovat od stanovených jednotných prvků stejnokroje strážníka nebo označení motorových vozidel a dalších dopravních prostředků obecní policie (od 1. ledna úprava § 9 odst. 3 zákona o obecní policii - „*Stejnokroje strážníků, označení motorových vozidel a dalších dopravních prostředků obecní policie musí obsahovat jednotné prvky. Stejnokroj nesmí být zaměnitelný se stejnokrojem vymezeným zvláštním právním předpisem.*“). Pokud by obecně závazná vyhláška upravila podrobnosti stejnokroje, resp. označení dopravních prostředků odchylně od stanovených jednotných prvků, bylo by možné konstatovat zneužití samostatné působnosti.

Závěrem uvádíme, že zákon o obecní policii nebyl nijak upraven v souvislosti s obnovením institutu městysů, takže obecní policie městyse nebude mít žádné speciální označení analogické nově zavedeným výrazům Úřad městyse (typu "Policie městyse X"). Pokud nedojde ke změně zákona, budou i městyse zřizovat obecní policii.

-
- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace);
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-